

Bekijk ook de algemene instructie voor een contextuele bijbelstudie op www.kerkinactie.nl/bijbellesen. Daar vindt u algemene aanwijzingen ter voorbereiding en om de bijbelstudie te leiden. Bereid het goed voor en let met name op hoeveel tijd er is. Misschien kunnen niet alle vragen volledig behandeld worden maar is het nodig er wat sneller doorheen te gaan. Maak van te voren keuzes en een tijdspad.

Nodig: Papier (flapover) en stiften, bijbels, informatie over het gekozen 40dagentijdproject. Het is aan te bevelen de vragen voor het groepswork (stap 5) enkele keren uit te printen.

Bijbelstudie over Marcus 14: 1-11

Stap 1: Opening

Steek de kaars aan als teken van Gods licht in ons midden. Neem tijd om (nader) kennis te maken. Zing een lied (bijvoorbeeld Behüte mich, Gott - Taizé) en/of spreek een gebed of gedicht uit.

ZIEN

Stap 2: Introductie en context

Bespreek onderstaande vraag kort in tweetallen en daarna met de hele groep:

- Wat is de manier waarop jij je geloof het beste kunt uiten? Is dat bijvoorbeeld door een lied, door in actie te komen, etc.

IN GESPREK MET DE TEKST

Stap 3: Bijbel openen

Lees de tekst die je vindt in Marcus 14:1-11 in de aanwezige vertalingen (meerdere vertalingen helpen).

Stap 4: de tekst bestuderen

- Waar gaat de tekst over? Laat iedereen met één of twee woorden reageren en schrijf de antwoorden op de flapover.

Stap 5: In kleine groepjes de tekst bestuderen (4-6 personen). Schrijf de antwoorden op een groot vel papier (flapover).

Bespreek met elkaar deze vragen:

1. Schets met elkaar de situatie van dit tekstgedeelte. Let hierbij op de drie verschillende scènes (vers 1-2, vers 3-9, vers 10-11). Over wie gaat het, waar zijn ze, wat doen ze, wat gebeurt er?
2. Wat doet de vrouw? Wat vind je van haar daad?
3. Hoe reageren de omstanders? Wat motiveert de omstanders om zo te reageren? Denk je dat hun motivaties oprecht zijn?
4. Hoe reageert Jezus op het protest van de omstanders dat het geld beter had kunnen worden besteed?
5. Wat is volgens hem de motivatie van de vrouw om dit te doen en wat vindt hij daarvan? Sta speciaal stil bij de woorden: ze heeft gedaan wat ze kon.
6. Hoe kan deze tekst licht werpen op hoe we samen vormgeven aan ons geloof?

Stap 6: Terugkoppeling vanuit de kleine groepjes naar de grote groep

De groepjes presenteren elkaar de antwoorden of wanneer er weinig tijd is vertellen ze elkaar wat hen het meest opviel/ is bijgebleven van het gesprek dat ze hadden.

Koppeling naar het gekozen 40dagentijdproject (zie www.kerkinactie.nl/40dagentijd):

Kijk naar informatie over het 40dagentijdproject van Mothers' Union in Uganda. Op welke manier wordt geïnvesteerd in de vrouwen en mannen betrokken bij het project? Waar ligt voor jou de link naar de bijbeltekst die we lazen?

HANDELEN

Stap 7: Terugkoppelen aan eigen leven en context – bespreek in tweetallen:

Wat zou voor jou een daad van toewijding aan God kunnen zijn in deze voorbereidingstijd naar Goede Vrijdag en Pasen toe? Hoe kun je dat eventueel samen doen met anderen?

Stap 8: Afsluiten

Nodig mensen uit om op een briefje hun voornemen te schrijven. Om de beurt kan ieder het voorlezen en vervolgens bij de kaars neerleggen.

Sluit af met een gebed en/of lied.

Achtergrondinformatie voor de facilitator

Marcus begint dit hoofdstuk met het beschrijven van drie scènes. Ten eerst zien we scène van de samenzwering: de hogepriesters en schriftgeleerden wilden Jezus vermoorden. Ze beramen plannen, bedenken strategieën. Maar belangrijk is dat het niet tijdens het Pesach feest gebeurt, want dan zou het volk wel eens in opstand kunnen komen.

In de derde scène (vers 10 en 11) komen we hier weer bij terug, als Judas Iskariot het de hogepriesters makkelijk maakt en naar hen toe stapt met een plan om Jezus aan hen uit te leveren.

Dat is de structuur waarin Marcus het verhaal over de vrouw en haar kostbare olie plaats - een context van dreiging, verraad en naderende dood. Een context van omstanders die niet goed lijken te begrijpen wie Jezus is en mannen in machtsposities die Jezus willen doden. In het middelpunt van die spanning is daar plotseling een vrouw zonder naam die 'iets goeds voor Jezus doet.'

Dat midden - de tweede scène - gaat over 'het balsemen van Jezus', die in Betanië is (zo'n drie kilometer ten oosten van Jeruzalem). In het huis van Simon neemt hij deel aan een feestmaal. Het verhaal van een vrouw die olie over Jezus uitgiet wordt in alle evangeliën genoemd (vgl. Mat. 26: 1-16; Luc. 7: 36-50 en Joh. 12:1-8) hoewel de details in de vertellingen verschillen. Johannes identificeert de vrouw als Maria, de zus van Lazarus die door Jezus uit de dood is opgewekt. In Marcus (de tekst die wij lezen) blijft haar identiteit onbekend. In elke vertelling wordt genoemd dat het om een zeer kostbare olie gaat die de vrouw uitgiet over Jezus. Het door Marcus genoemde bedrag, 300 denarie, is bijna een jaarloon.

De omstanders reageren verontwaardigd op de daad van de vrouw. Opvallend is misschien dat ze zich vooral druk maken om het geld, en blijkbaar minder om het welzijn van Jezus. Zijn er wellicht ook nog andere bezwaren in het spel? Vinden ze het ongepast dat deze vrouw dit doet? Wie de omstanders precies zijn wordt niet duidelijk. Wellicht de discipelen, wellicht ook anderen. Zoals vaker in het evangelie van Marcus begrijpen ze niet de diepere betekenis van bepaalde dingen, Jezus moet het hen uitleggen.

De discussie over waar we ons geld aan besteden wordt ook rond diaconale projecten natuurlijk vaak gevoerd, misschien herkennen we iets van de reactie van de omstanders?

In dit geval lijkt 'urgentie' een rol te spelen: wat is er op dit moment belangrijk? De armen zullen er altijd zijn en voor hen moet zeker gezorgd worden, maar de daad van deze vrouw geeft urgentie aan Jezus' naderende dood.

In de leestradiatie wordt vaak gesproken over 'de zalving van Jezus'. Gaat het hier daadwerkelijk om een zalving? Het wordt niet met zoveel woorden gezegd en blijft daardoor eigenlijk in het midden. Toch doet de handeling van de vrouw sterk denken aan de manier waarop in het Oude Testament de koningen werden gezalfd. Vergelijk Lev. 8: 11, 1 Sam 10:1, 1 Kon. 9:6 waar het gieten van olie over het hoofd de handeling is waarmee een profeet iemand tot koning zalft. De identiteit van Jezus komt aan het licht door deze handeling. Hij is de messias, wat betekent 'de gezalfde'.

De vrouw in dit verhaal krijgt hiermee de rol van profetes: Door haar moedige daad toont zij iets van de identiteit van Jezus (koning der Joden) zonder dat dit verder met zoveel woorden bevestigd wordt. Tegelijk grijpt Jezus de gebeurtenis aan om te verwijzen naar zijn op handen zijnde dood.

Opvallend is dat de vrouw de moed heeft om zomaar het huis binnen te komen en de maaltijd van het gezelschap te onderbreken. Zij lijkt iets te begrijpen wat voor vele omstanders een raadsel blijft. Jezus kiest bovendien haar kant (vers 6 en vers 8).

Vrouwen wereldwijd vinden veel steun en troost in dit bijbelverhaal.

